

Deda Ivo Ragrović rođen je davne 1907. godine i bio je oženjen sa Katom rođ. Rajković, a nju smo svi znali kao Nana Ragrovićeva. Kuća im je bila do rita na uglu Ritske i Zimske ulice. Kuća obična, starinska, po stilu gradnje uobičajenom iz doba naseljavanja Starčeva. Kada bi bilo lepo vreme, ispred kuće na stočiću je uvek sedio deda Ivin tata, stari deda Pero je bio slep, pa je samo toliko znao izaći i sesti na stočić ispred kuće. Mi, deca kad god bi se išli da se igramo u rit, ili smo terali patke i guske, obično bi ga pozdravili i rekli 'ko ide, a neke je već poznavao i po koraku. Deda Ivo i Nana imali su dve čerke, Lenku (Magdalenu) i Rezu (Tereziju). Reze će se malo tko sećati, jer je rano otisla iz Starčeva u Pančevo, pa jedino oni koji su zbog zdravlja imali potrebu biti u bolnici, mogli su je tamo sresti kao medicinsku sestru, jer je retko dolazila u Starčovo. Lenke će se setiti svi koji su išli u zabavište, jer je Lenka bila najdugovečnija tetica tj. pomoćnica vaspitačici u zabavištu. Iako je bila udata za Slavka Jakovljeva, svi su je zvali Lenka Ragrovićeva, a naročito u doba dok je čika Slavko nakon montiranog sudskog procesa, kao i deda Ivo Orešković, završio u zatvoru. Tako su Radica i Slavica, njihove čerke, jedno vreme odrastale bez oca, ali su tu uskakali deda Ivo, a naročito Nana, jer je Tetica radila. Radica i Slavica često su vreme provodile kod Nane, a kako sam bio u komšiluku obično sam se družio s njima jer smo iz iste generacije. S druge strane, kako su s mamom stanovali preko puta od Brajca u Micinoj kući, tako smo se i tamo družili. Prema priči, deda Ivo je pre Drugog svetskog rata bio zvonar u crkvi Sv. Mauricija za vreme župnika Vernera. Ne znam šta se dogodilo za vreme Drugog svetskog rata, da je deda Ivo naglo napustio službu zvonara. Najverovatnije je to doba osnivanje Seljačkih radnih zadruga i vrbovanja ljudi pa je i deda Ivo verovatno zbog ponuđenih mu poslova, prešao u komuniste kao i još nekoliko ljudi i familija u Starčevu. Niko ga, kao i ostale koji su to napravili nije prozivao, osim što je pop Verner pored njihovih imena u maticama sitno olovkom dopisao „K“. Nakon ukidanja seljačkih radnih zadruga, u Starčevu su ostale „Zemljoradnička zadruga“ i „Vojvodina“ kao državna gazdinstva, tako da je deda Ivo dobio službu u Zemljoradničkoj zadruzi, te se istakao kao dobar organizator posla, naročito u poslovima gde je trebalo puno radne snage i gde se još sve ručno obrađivalo. Naziv takve službe je bio „brigadir“, a zadatak mu je bio da predvodi neku grupu ljudi, naročito žena, koje su bila sezonska radna snaga u okopavanju kukuruza, ređenju i okopavanju repe, čupanju metlica na kukuruzu, radi proizvodnje semenskog kukuruza. U doba žetelačkih radova, kada još nije bilo kombajna, deda Ivo organizovao je grupe koje su pratile samovezačice, grupe koje su pratile vršalice kako u zadruzi tako i po selu. Kada se brao kukuruz, takođe se brinuo o grupama i parcelama na kojima su te grupe radile. Kako je Zadruga htela da poboljša prinose i proizvodnju, neophodno su bili potrebni i mlađi i školovani ljudi. Tako je u Starčovo pristiglo nekoliko mlađih poljoprivrednih tehničara, koji su trebali dati poticaj za uspešniju proizvodnju. Agronomi kako smo ih mi zvali, osim noviteta u poljoprivrednoj proizvodnji dobili su zadatak i za povećanje proizvodnih površina, tj. pašnjake je trebalo privesti kulturi. Tako je deda Ivo u zimskim mesecima zajedno s agronomima premeravao rit i ostale pašnjake, pa skoro i ceo atar, kako bi se sve privelo kulturi. Tako su nastale oranice uz novo iskopani kanal Ponjavica, na Krivajama i u Livadama na Komunijama. Na posao do Zadruge, kao i svi Starčevci vozio se biciklom, a do parcela na kojima se radilo, zajedno sa svojim „brigadama“ vozio se u traktorskim prikolicama, pa kad su se vraćali s polja često se čula i pesma pa i deda Ivin glas.

Ne mogu da odredim u koje vreme su deda Ivo i Nana prodali kuću do rita i preselili se na čošku Matije Gupca i Maksima Gorkog. Ostao je sam nakon što ga je napustila Nana, pa ne

O STARČEVIMA - Ivo Ragrović - brigadir

Napisao Vinko Rukavina
utorak, 03 februar 2015 14:21

---

mogavši da nađe više smisla svom životu, sam ga je okončao.